

РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ПРИАЗОВСЬКОЇ ОТГ

Самофалов Д.В.

ТДАТУ ім.Дмитра Моторного Студент гр.11 МБ ПУ

До 2017 року, шість із десяти жителів України визнавали, що система освіти рухається в неправильному напрямку і таке становище ставить під загрозу майбутнє економічне процвітання та глобальне положення України[1,2].

Саме тому, у 2017 році була розпочата комплексна реформа освітньої системи України, яка була закріплена прийняттям в 2018 році Закону України «Про освіту»[3].

Реформа освіти була узгоджена з реформою децентралізації. Так, ОТГ отримали можливість самостійно вирішувати низку питань у сфері освіти. Найважливішими аспектами децентралізації стала передача громадам повноважень в галузі освіти: планування та розвиток мережі освітніх закладів, фінансове забезпечення їх функціонування і надання якісних освітніх послуг мешканцям громади. Таким чином, органам місцевого самоврядування разом з отриманням бюджетних преференцій та управлінських повноважень потрібно взяти на себе відповідальність за створення ефективного управління системою освіти в своїх громадах[4].

У галузі освіти перед Приазовською ОТГ постала основна проблема, а саме невідповідність наявної освітньої мережі сучасним реаліям. Існуюча на момент створення громади мережа закладів освіти сформувалась у 80 роки минулого сторіччя і зовсім не відповідала сучасному кількості населення у громаді, що призвело до фінансової неспроможності громади вирішувати інші нагальні проблеми та розвиватись.

Приазовською районною радою був розпочатий процес створення опорних шкіл, як найбільш оптимальний для якісної освіти в сільській місцевості. Створення Опорного навчального закладу Приазовська спеціалізована школа І-ІІІ ст. «Азимут» [5].

Так як освітня сфера є найбільш витратною в бюджеті ОТГ, органом управління освітою був проведений комплексний аналіз демографічної ситуації в перспективі на п'ять років, якості надання освітніх послуг, стану кадрового та матеріально-технічної забезпечення закладів освіти, енергоефективність будівель, забезпечення шкільними автобусами та стан автомобільних доріг. Також був врахований дисбаланс витрат на освіту 1 учня в школах громади. Наявність таких факторів, як негативний соціальний вплив через втрату робочих місць певною кількістю працівників оптимізованих шкіл і внаслідок цього іміджеві втрати керівництва новоствореної громади значно ускладнювали процес реформування.

Та все ж депутатський корпус, батьківська та педагогічна громадськість дійшли висновку:

- існуюча освітня мережа є неефективною через малокомплектність класів, застарілі методи навчання та низьку енергоефективність будівель;
- вартість навчання (витрат бюджетних коштів) на одного учня на рік в малокомплектних школах в 3 рази вища за такі самі витрати у опорному закладі;

- показники успішності навчання учнів в малокомплектних школах нижчі, ніж в опорній школі;

- допомога держави у матеріально-технічне забезпеченні шкіл з повнокомплектними класами краще, ніж в школах з невеликою кількістю учнів;

- в школах з малокомплектними класами вчителі вимушені викладати предмети не за фахом, що негативно впливає на якість знань.

Таким чином було підтримано рішення про прийняття у власність Приазовської селищної ради опорної школи та реорганізацію малокомплектних шкіл громади Гамівського та Шевченківського навчально-виховних комплексів I-III ст. школи I ступеня з підвезенням учнів 5-11 класів до опорної школи[5].

Після проведеної реорганізації всі діти громади отримали[5]:

- рівноправний доступ до якісних освітніх послуг для всіх дітей громади незалежно від місця проживання;

- умови для розвитку здібностей обдарованих дітей;

- умови для соціалізації дітей з особливими освітніми потребами;

- забезпечення варіативності освітніх послуг з урахуванням індивідуальних запитів;

- ефективне використання матеріальних, фінансових та кадрових ресурсів громади;

- можливість перенаправлення зекономлених коштів на розвиток громади.

Список літератури:

1. Урядовий портал – Офіс реформ Кабміну [Електронний ресурс]. – режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/>. – Назва з екрана.

2. О.Освіторя – Онлайн-медія ресурс [Електронний ресурс]. – режим доступу : <https://osvitoria.media/>. – Назва з екрана.

3. Міністерство освіти і науки України – Законодавство [Електронний ресурс]. – режим доступу : <https://mon.gov.ua/>. – Назва з екрана.

4. Застрожнікова І.В. Принципи децентралізації в управлінні освітою/Застрожнікова І.В.// Науковий вісник: Державне управління, № 2, 2019 – С. 59-65

5. Приазовська ОТГ – Освіта [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://pгуazovska.gromada.org.ua/>. – Назва з екрана.

6. Сталий розвиток місцевих громад в умовах децентралізації: монографія / Ортіна Г.В., Сокіл О.Г., Прус Ю.О., Застрожнікова І.В., Єфіменко Л.М. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. – 171 с.